

Helsedirektoratet  
Postboks 220 Skøyen  
0213 OSLO

Deres ref

Vår ref  
20/4110-23

Dato  
11. mars 2021

## **Tillegg til tildelingsbrev nr. 10 - Oppfølging av Demensplan 2025**

Det vises til Demensplan 2025 og tildelingsbrevet for 2021, der Helsedirektoratet er gitt ansvar for iverksetting, oppfølging og evaluering av Demensplan 2025. Helsedirektoratet skal sikre en helhetlig oppfølging av planen etter modell av Demensplan 2020.

### **Innhold:**

Demensplan 2025 har fire innsatsområder:

1. medbestemmelse og deltakelse
2. forebygging og folkehelse
3. gode og sammenhengende tjenester
4. planlegging, kompetanse og kunnskapsutvikling

Demensplan 2025 har en budsjettramme på om lag 45 mill. kroner. I dette inngår midler til drift av opplæringen Demensomsorgens ABC og Eldreomsorgens ABC. Det vises til Prop. 1 S (2020–2021).

Helsedirektoratet skal videreføre flere av satsingene fra Demensplan 2020. Arbeidet med informasjon og kunnskapsformidling fortsetter. Helsedirektoratet skal sørge for at Nasjonal faglig retningslinje om demens holdes oppdatert. Opplæring med Demensomsorgens ABC for ansatte i kommunene videreføres, sammen med satsingen på opplæring av personer med demens og pårørende, blant annet gjennom tilskudd til pårørendeskoler og samtalegrupper og nasjonale kurs til yngre pårørende til personer med demens. Arbeidet med utvikling og spredning av personsentrert omsorg og miljøterapeutiske metoder og arbeidsformer skal videreføres og forsterkes, og satsingen på informasjon og kunnskapsformidling om den minoritetsspråklige befolkningen, personer med samisk

bakgrunn, yngre personer og personer med utviklingshemming som utvikler demens, skal videreføres. Det samme gjelder internasjonalt samarbeid om demens mv.

Helsedirektoratet skal videre iverksette følgende nye tiltak:

1. Bidra til økt oppmerksomhet om IP og koordinator for personer med demens gjennom spredning av erfaringene fra modellforsøkene med systematisk oppfølging etter diagnose og gode pasientforløp. Erfaringer fra øvrig relevant utviklingsarbeid på området, som eksempelvis pilot for strukturert tverrfaglig oppfølgingsteam, må også legges til grunn.
2. Gjennomføre en informasjonskampanje som skal bidra til økt bevissthet om demens i samfunnet generelt og blant helsepersonell spesielt.
3. Oversette og tilpasse opplæringsprogrammet iSupport fra WHO til norsk og gjøre det tilgjengelig for pårørende.
4. Utarbeide et e-læringsprogram om demensutredning for allmennleger og annet helsepersonell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.
5. Utarbeide en «verktøykasse» for personsentrert omsorg og miljøbehandling, spesielt ved adferdsmessige og psykologiske symptomer ved demens (APSD).
6. Spre erfaringene fra modellforsøkene med systematisk oppfølging etter diagnose og gode pasientforløp, blandet annet gjennom å publisere en forløpsveiviser for demens.
7. Gjennomføre nasjonale kartlegginger av tjenestetilbudet til personer med demens i kommunene hvert fjerde år.
8. Gjennomføres en undersøkelse om insidens og sykdomsvarighet for demens
9. Utrede en hensiktsmessig organisering av utredning av kognitiv svikt og demens i spesialisthelsetjenesten i samarbeid med RHFene, der det også beskrives modeller/mekanismer for samarbeid med allmennleger og eventuelt andre deler av kommunenes helse- og omsorgstjeneste, som hukommelsesteam.
10. Fremme utvikling av demensvennlige sykehus.
11. Vurdere innføring av nye nasjonale kvalitetsindikatorer innen kognitiv svikt og demens slik at effekten av de øvrige tiltakene i Demensplan 2025 forsterkes.
12. Gjøre registerdata på demensområdet mer tilgjengelige.

Departementet ber Helsedirektoratet om å utarbeide en plan for gjennomføring, slik at alle tiltak blir fulgt opp i planperioden. Prioritering av tiltak gjøres i samråd med Helse- og omsorgsdepartementet. Planen for oppfølging forelegges departementet innen den 1.5.2021.

Øvrige satsinger og tiltak i planen følges opp i andre arbeider, som f.eks. Handlingsplan for allmennlegetjenesten 2020-2024, Program for et aldersvennlig Norge, handlingsplan fysisk aktivitet (2020-2029), den kommende alkoholstrategien, den kommende NCD-strategien og direktoratets eget arbeid med reduksjon av alvorlige fallulykker i hjemmet. Disse tiltakene rapporteres det på gjennom egne løp.

I tillegg skal oppfølgingen ses i sammenheng med oppfølgingen av Leve hele livet, Kompetanseløft 2025, Pårørendestrategien, Ernæringsstrategien, Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste, Meld. St. 24 (2019–2020) Lindrende behandling og omsorg, Velferdsteknologiprogrammet og Nasjonal helse- og sykehusplan. Målet er å bidra

til å samordne de statlige initiativene overfor kommunene på helse- og omsorgsfeltet, og legge grunnlaget for en felles oppfølging av satsingene i både statlig og kommunal sektor.

### **Organisering**

Helsedirektoratet skal sikre en helhetlig oppfølging av planen etter modell av Demensplan 2020, i første rekke gjennom sitt samarbeid med Statsforvalterne, helseforetakene, utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester og kommunene for øvrig, samt eventuelt andre aktører. En viktig oppgave for både Helsedirektoratet og Statsforvalterne vil være å stimulere og veilede helseforetak og kommunene i deres planarbeid for å sikre at helse- og omsorgstjenestetilbud er tilpasset et økende antall personer med demens og deres pårørende. Videre skal Helsedirektoratet samarbeide med Husbanken om investeringstilskuddet for heldøgns omsorgsplasser.

Det er viktig at Helsedirektoratet involverer bruker- og pårørendeorganisasjoner og andre relevante aktører tidlig og systematisk i sentrale prosesser, herunder vurderer hensiktsmessige grep for å få videreført tiltak og veiledningsmateriell som er utarbeidet av andre aktører som del av Demensplan 2020.

### **Evaluering og rapportering**

Det skal fortsatt gjennomføres nasjonale kartlegginger av tjenestetilbudet til personer med demens i kommunene hvert fjerde år. Helsedirektoratet skal også rapportere til WHO's Global Dementia Observatory etter avtale med WHO.

Det bes om at Helsedirektoratet evaluerer Demensplan 2025 basert på resultater i nasjonal kartlegging og annen relevant resultatrapportering.

Helsedirektoratet skal, som del av sitt ordinære budsjettarbeid, komme med årlige innspill til rapportering på prosess og resultater, samt forslag til arbeidet med gjennomføring av planen.

Med hilsen

Kristin Løkke (e.f.)  
avdelingsdirektør

Sandro Moe Melgalvis  
seniorrådgiver

*Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer*

Kopi

Riksrevisjonen